

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-02-12

Vår referens

Pavlina Mannergren

Utredningssekreterare

pavlina.mannergren@malmo.se

Remiss avseende Motion Magnus Olsson (SD) och John Roslund (-) - Malmö - Framtidens industristad ASN-2025-17717

Sammanfattning

Stadskontoret har berett arbetsmarknads- och socialnämnden tillfälle att inkomma med yttrande avseende en motion av Magnus Olsson (SD) och John Roslund (-).

Motionärerna föreslår att Malmö stad ska inrätta ett lokalt industriråd, ta fram en plan för hur staden ska öka andelen sysselsatta i sektorn tillverkning och utvinning, avsätta större andel markområde till industrier och verkstäder samt ta fram en tydlig plan för att motverka den svarta ekonomin och säkerställa att endast seriösa företag verkar i staden.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen arbetar aktivt med att motverka oseriösa aktörer inom ramen för nämndens tillsynsansvar. Mot denna bakgrund föreslår förvaltningen att motionens fjärde yrkande, som avser att ta fram en plan mot den svarta ekonomin, bör anses besvarat med vad som redovisas i ärendet.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner yttrande avseende motion av Magnus Olsson (SD) och John Roslund (-) om att omvandla Malmö till framtidens industristad
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att motionens fjärde yrkande ska anses vara besvarad
3. Arbetsmarknads- och socialnämnden skickar yttrandet till kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

- Motion Magnus Olsson (SD) och John Roslund (-) - Malmö - Framtidens industristad

- G-Tjänsteskrivelse ASN Remiss avseende motion från Magnus Olsson (SD) och John Roslund (-) - Malmö - Framtidens industristad
- Förslag till yttrande avseende motion om Malmö - framtidens industristad

Beslutsplanering

ASN beredning 2026-02-04

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2026-02-12

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2026-02-27

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Ärendet

Motionen

Stadskontoret har berett arbetsmarknads- och socialnämnden tillfälle att inkomma med yttrande avseende motion av Magnus Olsson (SD) och John Roslund (-).

Motionärerna menar att Malmö stad inte prioriterar industriföretag och tillverkningssektorn. Malmö anses ha ett svagt företagsklimat, låg sysselsättningsgrad och ett stort bidragsberoende, vilket enligt motionärerna gör det nödvändigt att skapa fler arbetstillfällen för lågkvalificerad arbetskraft, särskilt inom industrin.

Motionärerna menar att stadens nuvarande fokus på småföretag och universitet inte matchar befolkningens kompetensstruktur.

För att vända utvecklingen föreslås att kommunen ska:

- Ta fram en plan för att öka andelen sysselsatta inom sektorn tillverkning och utvinning i Malmö, från 5% till minst rikets genomsnitt (11%).
- Inrätta ett lokalt industriråd för att underlätta etablering eller expansion av industriföretag.
- Låta Stadsbyggnadsnämnden avsätta mer mark för industri- och verkstadsverksamhet.
- Ta fram en plan mot den svarta ekonomin och säkerställa att endast seriösa företag verkar i Malmö.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens synpunkter begränsas till de delar av motionen som faller inom nämndens ansvarsområde enligt nämndens reglemente.

Det gäller framför allt den del av motionen som berör arbete mot svart ekonomi och oseriösa företag, där nämnden genom sin tillstånds- och tillsynsverksamhet har ett särskilt ansvar.

Förvaltningen lämnar övergripande synpunkter kring motionens yrkande avseende att ta fram en plan för att öka andelen sysselsatta inom sektorn tillverkning och utvinning samt förslaget att inrätta ett lokalt industriråd.

Arbetsmarknad, kompetens och samverkan med arbetsgivare

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen delar motionärernas ambition att fler Malmöbor ska ges möjlighet till egen försörjning. Det ligger i linje med nämndens uppdrag enligt reglemente och budget, där nämnden genom olika former av arbetsmarknadsinsatser och samverkan med andra aktörer bidrar till att fler Malmöbor blir självförsörjande.

Under det senaste decenniet har andelen hushåll med ekonomiskt bistånd i Malmö minskat i större utsträckning än i riket som helhet, och andelen biståndshushåll är historiskt låg. Samtidigt kvarstår utmaningar, där vissa grupper fortsatt har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden.

Förvaltningen arbetar med ett brett spektrum av individanpassade och arbetsnära insatser för att bistå Malmöbor som har behov av stöd. Arbetet omfattar, bland annat, arbetsmarknadsanställningar, praktik, arbetsträning, kompetenshöjande insatser och även med riktat stöd inom ramen för ekonomiskt bistånd. Insatserna anpassas efter individens förutsättningar och sker ofta i samverkan med Arbetsförmedlingen, utbildningsnämnderna och arbetsgivare.

Förvaltningen arbetar även strukturerat med tidiga och förebyggande insatser, med målsättningen att minska risken för långvarigt biståndsberoende och stärka individers möjligheter till varaktig självförsörjning.

Som motionärerna lyfter står en betydande del av Malmös befolkning i arbetsför ålder idag utanför arbetsmarknaden, många i långvarig arbetslöshet. Låg utbildningsnivå i gruppen arbetslösa spelar in; i åldersgruppen 16–74 år har cirka 15 procent förgymnasial utbildning.

Förvaltningens erfarenhet är att samverkan med arbetsgivare är av stor vikt för att Malmöbor i nämndens målgrupp ska kunna delta i arbetslivet.

Förvaltningen kan inte ta ställning till om just insatser för att främja tillverkningsindustri i Malmö är de mest effektiva för att skapa arbete för de personer som står längst från arbetsmarknaden.

Förvaltningens erfarenhet är att vägen till egen försörjning för målgruppen ofta påverkas av flera samverkande faktorer såsom utbildningsbakgrund, språkkunskaper, hälsa, social situation och tidigare arbetslivserfarenhet.

Det finns även industriverksamhet och andra arbetsgivare i närliggande kommuner i regionen, vilket innebär att tillgång till industriarbete inte enbart är beroende av nyetableringar inom Malmö stads geografiska gränser.

Sociala ersättningar, hälsa och arbetsförmåga

Motionärerna pekar på att en större andel av Malmös befolkning i arbetsför ålder som uppbär sociala ersättningar eller bidrag är friska, i jämförelse med riket som helhet. Förvaltningen vill, i detta sammanhang, nyansera den bilden.

I Malmö utgör sjukpenning samt sjuk- och aktivitetsersättning en mindre andel av de samlade ersättningarna än i riket. Det säger inget om hälsotillståndet bland arbetslösa Malmöbor, utan snarare om i vilken utsträckning individer omfattas av socialförsäkringssystemet.

För invånare som inte omfattas av olika delar av socialförsäkringssystemet kan ansökan om ekonomiskt bistånd vara den ekonomiska ersättning som står till buds. Det gäller oavsett hälsotillstånd, vilket innebär att ohälsa inte alltid är dokumenterad, utredd och behandlad på samma sätt som för personer med rätt till ersättning från Försäkringskassan vid sjukdom.

Förvaltningens erfarenhet är också att psykisk och/eller fysisk ohälsa försvårar möjligheterna till självförsörjning.

Kompetens, språk och jämställdhet

Utöver utbildningsbakgrund och ohälsa kan bristande kunskaper i svenska vara ett hinder för arbetssökande. För att nya arbetstillfällen inom exempelvis industrisektorn ska komma målgruppen till del kan det därför krävas kombinerade insatser, där språkträning integreras med arbetsmarknads- eller utbildningsinsatser.

Ett exempel på en sådan insats är Jobbspår, där arbetsmarknads- och socialförvaltningen i samverkan med Arbetsförmedlingen och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden erbjuder rekryteringsutbildningar som kombinerar kompetensutveckling med arbetsgivares behov.

Industrirådets rapport om industrins kompetensbehov 2025–2028 visar att industrisektorn kan erbjuda vissa lågkvalificerade arbeten, exempelvis inom yrkesgruppen montörer. Samtidigt framgår att språklig kompetens i svenska är en viktig förutsättning.

Förvaltningen vill även lyfta jämställdhetsperspektivet, då kvinnor är tydligt underrepresenterade inom industrin, särskilt inom fysiskt krävande och teknikintensiva yrken, samtidigt som arbetslösheten är relativt jämnt fördelad mellan kvinnor och män.

Arbete mot svart ekonomi, oseriösa företag och välfärdsbrottslighet

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har ett tydligt uppdrag att bidra till att motverka svart ekonomi genom tillstånds- och tillsynsverksamhet samt genom förebyggande och kontrollerande insatser mot välfärdsbrottslighet inom förvaltningens övriga verksamhetsområden.

Tillståndsenheten ansvarar för prövning och tillsyn enligt alkohollagen, lagen om tobak och liknande produkter samt lagen om tobaksfria nikotinprodukter. Vid prövning av nya tillstånd genomförs omfattande ekonomiska och personliga lämplighetsprövningar, där bland annat kapitalets ursprung och ägarstrukturer granskas.

För redan etablerade verksamheter bedrivs regelbunden tillsyn, både planerad och utifrån inkomna tips, med fokus på ekonomi, ägarförhållanden och efterlevnad av gällande regelverk. Arbetet sker i nära samverkan med Polismyndigheten, Skatteverket och Ekobrottsmyndigheten.

Förvaltningen deltar även i samverkansforumet Tryggare Malmö – samordnad tillsyn, där kommunala och statliga aktörer gemensamt genomför tillsynsinsatser mot verksamheter med risk för ekonomisk brottslighet, svartarbete och andra oseriösa upplägg. Genom samordnad tillsyn stärks möjligheten att upptäcka och åtgärda oegentligheter som annars riskerar att falla mellan olika myndigheters ansvarsområden.

Förvaltningen bedömer att detta arbete bidrar till ett sundare företagsklimat och rättvisare konkurrensvillkor i Malmö.

Utöver tillstånds- och tillsynsverksamheten bedriver förvaltningen ett strukturerat och långsiktigt arbete för att förebygga välfärdsbrottslighet i enlighet med Malmö stads gemensamma handlingsplan mot välfärdsbrott samt förvaltningens egen handlingsplan för detsamma.

Arbetet omfattar bland annat förebyggande åtgärder mot felaktiga utbetalningar, otillåten påverkan, interna oegentligheter samt risker kopplade till enskilda, företag och föreningar.

Förvaltningens handlingsplan, beslutad 2025, tydliggör långsiktiga inriktningar, prioriterade utvecklingsområden och förvaltningsövergripande aktiviteter för att stärka arbetet mot misstänkta brott i välfärden.

Arbetet sker i dialog mellan förvaltningens samtliga avdelningar och i samverkan med stadskontoret och andra berörda aktörer.

För att främja seriöst företagande, motverka svartarbete och förebygga misstänkta brott i välfärden bedriver förvaltningen även ett aktivt arbete med leverantörskontroller i samband med upphandling. Dessa kontroller syftar till att säkerställa att leverantörer uppfyller ställda krav och att offentliga medel inte används på ett felaktigt eller brottsligt sätt.

Sammanfattande bedömning

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen delar uppfattningen att staden, i arbetet med näringslivsutveckling, behöver ta flera olika typer av hänsyn för att lyckas i det gemensamma uppdraget. Till exempel till näringslivets behov av arbetskraft, befolkningens sammansättning och kompetensnivå.

Förvaltningen arbetar med dessa frågor genom att, i nära samverkan med arbetsgivare, andra nämnder och externa aktörer verka för att matcha arbetsmarknadens behov med Malmöbornas förutsättningar, bland annat genom yrkesutbildningar, jobbspår och andra arbetsmarknads- och kompetensutvecklande insatser.

Förvaltningens erfarenhet är att vägen till självförsörjning för nämndens målgrupp ofta kräver sammansatta insatser som hanterar utbildningsbakgrund, språkkunskaper samt psykisk och fysisk ohälsa. Det är av fortsatt stor vikt att staden bedriver sitt arbete i tät samverkan med näringslivet, för att på bästa sätt arbeta för att främja Malmöbors möjligheter till självförsörjning.

Inom ramen för sitt uppdrag bedriver förvaltningen redan idag ett omfattande och strukturerat arbete för att motverka svart ekonomi, förebygga välfärdsbrottslighet och främja seriöst företagande, bland annat genom tillstånds- och tillsynsverksamhet, samverkan med andra myndigheter samt genom förvaltningsövergripande förebyggande insatser.

Mot denna bakgrund föreslår förvaltningen att motionens fjärde yrkande, som avser att ta fram en plan mot den svarta ekonomin, bör anses besvarat med vad som redovisas i ärendet.

Ansvariga

Daniel Mattsson Enhetschef

Truls Hallin Avdelningschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef